מנכט הני ג. רבד ב ג מיי׳ פ״ג מהל׳

ממג שם:

סמג שם:

תורה אור השלם

ו. וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת

יַפַּת תאַר וְחָשַׁקְתָּ בָה וַלְקַחְתָּ לְךְּ לְאִשָּׁה:

2. וַהַבָּאתַה אֱל תּוֹךְ

ביתר וגלחה את ראשה ביתר

נ. וְאָם אָנוּוּ אָתּאָרוּנִי הָעֶבֶּד אָהַבְּתִּי אֶת אֲדֹנִי אָת אִשְׁתִּי וְאֶת בְּנָי לֹא

שמות כא ח גוהיה כִּי יאמֵר אַלֵיךְ.

לא אַצֵּא מֵעְמֶּךְ כִּי אֲהַבְּךְּ וְאֶת בֵּיתֶךְ כִּי טוֹב לוֹ עִמֶּךְ: רברים טו טז

5. וְיָצָא מֵעמֶךְ הוּא וּבְנְיוּ עמוֹ וְשָׁב אֶל מִשְׁפַּחְתוּ וְאֶל אֲחָזַת אֲבֹתִיו יָשׁוּב:

ואח אולר לאור

ָוֹעֲשְׂתָהׁ אֶתׁ צַפְּרְנֶיהָ:

אַצַא חָפָשִׁי:

עבדים הל"י סמג עשין פג: עשין פג: רבה דה מיי׳ שם הלי״א ם) ספרי פי רחה מפינות פ' משפטים פרשה ב פסיקתא פ' ראה, ב) [לעיל טו.], ג) רש"ל מ"ו, ד) רש"ל מ"ו, ה) ספרי פ' ראה מכילתא פ' משפטים פרשה ב. ו) מ״כ פ׳ בהר פרק ז פסיקתא פ׳ ראה ערכין ל: לעיל כ. [טו. וע״ש בתוספות], ז) ת"כ פ' בהר פרק ז מכילתא פ' משפטים פרשה א, ה) [בערוך ערך לא לא גרס ובנותיו וכן בפרש"י בחומש ליתא . תיבת ובנותיו], **ט**) [בכת" נוסף: ובנותיו. וכן בכל המשך הסוגיא], י) [בכת"י: לאהדורי. וכן בסמוך], כ) והתום' רי"ד וכא: ד"ה בביאה] גורס ברש"י שהיא עו"כ. ועיין מאירי ושלנ"ל], () [ל"ל עבדו. (רש"ל)], מ) ["לסוף" יש למחוק. (רש"ש)], () [בדפו"ר: נרטונוז. ם) רש"ל מ"ו. ומן, ט) נש"ל נו"ה, [עיין לקמן סח רע"ב, ש"י שס], פ) [ושס

הנהות הב"ח

וברש"י שס], פ) [ושס ד"ה דאין, \$) [ש"ב יג],

ק) [לקמן סח ע"ב], ל) ת"י, ש) [מכות פ"ב

ה"ון, ס) ואלו דברי רבי

ל) רש"ר ד"ה ה"ג אמר רבא וכו' וכל סוף שם דקתני פרוטה וכו׳ קודם שהתחיל פרוטה

מוסף רש"י

עד שיאמר כשהוא עבד. שחם לח אמר אהכתי את אדוני [וגוי] לח אלח חפשי עד שיכלו שש שניו

ממוחות. אמורטיי"ש: וחשקת. בחשקו תלה הכתוב ואפי׳ אינה נאה: ולא בה ובחברתה. שלא יקח שתים: ליקוחין יש לך בה. קידושין תופסין ואע"פ יי שהיתה עובדת כוכבים שהרי אינה מתגיירת מדעתה: לך ולא לאחרים. שלא יקחנה לצורך אחרים כגון אביו: שלא ילחלנה

במלחמה. לבא עליה: ה"ג להאי ברייתא

בספרי בפ׳ ראה אנכי ואם אמר יאמר עד שיחמר וישנה חמר בתחילת שש ולה המר בסוף שם הינו נרלע שנהמר לה הלא הפשי עד שיהמר בשעת יליהה אמר בסוף שש ולא אמר בתחילת שש אינו נרלע שנאמר אם אמר יאמר העבד עד שיחמר כשהוח עבד. והכי פירושה אמר ושנה שתי האמירות בתחילת שש ולא אמר בסוף שש אינו נרצע שנחמר לה הצה משמע סמוך ליניאה אמר שתי פעמים בסוף שש כו' עד שיאמר כשהוא עבד: ה"ג אמר מר אמר בתחילת שם כו' מאי איריא מלא אלא הפשי חיפוק ליה דבעינן כו' ותו אמר בסוף ולא אמר בתחילת שש אינו נרלע שנה' העבד אטו סוף שש לחו עבד הוח. והכי פירושה אמר בתחילת שש כו' הס"ד תחילת שש ממש תיפוק ליה דבעינן אהבתי את אשתי ואת בני ועדיין בתחילת שש אין לו אשה ובנים שלא מסרו לו עדיין שפחה כנענית: אטו סוף שש לאו עבד הוא. יום אחרון נקרא סוף שש וכל היום הוא טעבד: ה"ג אמר רבא בתחילת פרוטה אחרונה בסוף פרועה אחרונה. ול"ג לא קשיא ול"ג כאן. והכי פירושו כל תחילת שש דקתני כשמגיע להתחיל מלסוף פרוטה אחרונה לפי חשבון גרעונה שעדיין עליו שוה פרוטה י להוי דמי עבד וכל סוף שש (א) ש (פרוטה אחרונה) מאחר שהתחיל בה נקרא סוף דלאו עבד הוא דאין עליו שוה פרוטה וה"ק אמר בתחילת שש קודם פרוטה אחרונה דכבר יש לו חשה ובנים ולח בסוף שש לחחר שהתחיל פרוטה אחרונה אינו נרלע ואפי׳ אמר ושנה דכתיב לא אלא חפשי סמוך ליניחה וכל זמן שיש עליו פרוטה שלימה לאו סמוך ליציאה הוא אי אמר ושנה בסוף פרוטה אחרונה ולא אמר בתחילת פרוטה אחרונה אינו נרצע שנאמר אם יאמר העבד עד שיאמר כשהוא עבד. ובלשון אחרת גירסא זו בפי כל ואיני יכול להעמידה שהרבה תשובות בה וזה הלשון אמר יאמר עד שיאמר וישנה העבד עד שיאמר כשהוא עבד אמר בתחילת שם ולא אמר בסוף שם אינו נרצע שנאמר אם אמר יאמר אמר בסוף שש ולה המר בתחילת שש הינו נרצע שנאמר לא אנא חפשי והכי פירושו אמר בתחילת שש פעם אחת ולא חזר ואמר בסוף שש אינו נרלע דבעינן אמר יאמר שתי אמירות אמר בסוף שם ולה המר בתחילת שם הינו דדירכייהו להדורי אימא לא צריכא ת"ר

נרצע שנאמר לא אצא חפשי וזה כבר

תמותות שחומות ואל יאכלו בשר תמותות נבילות יוחשקת אע"פ משאינה נאה בה ולא בה ובחברתה ולקחת ליקוחין יש לך בה לך לאשה שלא יקח שתי נשים אחת לו ואחת לאביו אחת לו ואחת לבנו יוהבאתה מלמד שלא ילחצנה במלחמה: יות"ר יאם אמר יאמר בעד שיאמר וישנה אמר בתחילת שש ולא אמר בסוף שש אינו נרצע שנאמר לא אצא חפשי עד שיאמר בשעת יציאה אמר בסוף שש ולא אמר בתחילת שש אינו נרצע שנאמר אם אמר יאמר העבד יעד שיאמר כשהוא עבד אמר מר אמר בתחילת שש ולא אמר בסוף שש אינו נרצע שנאמר לא אצא חפשי מאי איריא מלא אצא חפשי תיפוק ליה דבעינן אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני וליכא ותו אמר בסוף שש ולא אמר בתחילת שש אינו נרצע שנאמר העבד אמו סוף שש לאו עבד הוא אמר רבא י (מאי בתחילת שש) יבתחילת פרוטה אחרונה ס(ומאי בסוף שש) בסוף פרומה אחרונה: יחת"ר ילו אשה ובנים ולרבו אין אשה ובנים אינו נרצע שנאמר יכי אהבך ואת ביתך לרבו אשה ובנים ולו אין אשה ובנים אינו נרצע שנאמר אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני הוא אוהב את רבו ורבו אינו אוהבו אינו נרצע שנאמר כי מוב לו עמך רבו אוהבו והוא אינו אוהב את רבו אינו נרצע שנאמר כי אהבך הוא חולה ורבו אינו חולה אינו נרצע שנאמר כי מוב לו עמך רבו חולה והוא אינו חולה אינו נרצע שנאמר עמך בעי רב ביבי בר אביי שניהם חולין מאי עמך בעינן והא איכא או דילמא כי מוב לו עמך בעינן יוהא ליכא תיקו: מת"ר כי מוב לו עמך עמך במאכל עמך במשתה שלא תהא אתה אוכל פת נקיה והוא אוכל פת קיבר אתה שותה יין ישן והוא שותה יין חדש אתה ישן על גבי מוכין והוא ישן על גבי תבן מכאן אמרו כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו ״ת״ר זויצא מעמך הוא ובניו עמו א"ר שמעון אם הוא נמכר בניו יובנותיו מי נמכרים ימכאן שרבו חייב במזונות בניו ייכיוצא בדבר אתה אומר אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו א"ר שמעון אם הוא נמכר אשתו מי נמכרה ימכאן שרבו חייב במזונות אשתו וצריכא דאי אשמועינן בניו משום דלא בני מיעבד ומיכל נינהו אבל אשתו דבת מיכל ומיעבד היא אימא תעביד ותיכול ואי אשמעינן אשתו דלאו דירכה ילהדורי אבל בניו

ה"ג שלא יקחנה לאביו ולא לבנו. ול"ג שתים אחת לו ואחת לאביו או אחת לו ואחת לבנו דמאי איריא שתים אפילו אחת לאביו נמי הוי איסור דהא לך דרשינן:

שלא ילחצנה במלחמה. פי׳ נקונטרס לבוא עליה משמע מתוך

פירושו דבמלחמה אסור לבוא עליה כל עיקר ואפילו ביאה ראשונה אינו מותר עד לחחר כל המעשים ותימה א"כ מאי קאמר לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע כיון דבמלחמה אסור עד שיבא לביתו ולאחר כל המעשים היאך נתפיים יצרו בכך אכתי איכא יצר הרע במלחמה ובביתו עד ירח ימים ועוד קשה אמאי קרי לה בשר תמותות כיון שנתגיירה ועוד קשה מהא דאמר בפ' ב' דסנהדרין (דף כא. פי) תמר בת יפת תואר היתה ולפיכך היתה מותרת לאמנון כדכתיבט דבר עלי אל המלך כי לא ימנעני ממך ואם לא בא דוד על מעכה אם תמר עד לחחר כל המעשים היחך היתה מותרת לאמנון והרי אחותו מאביו היתה שהרי אם תמר לאחר כל המעשים חשובה גיורת וליקוחין יש לו בה דבשלמה הם נפרש דיפת תוחר מותרת מיד שפיר (דמי) מאי דקאמרה תמר כי לא ימנעני ממך לפי שהיתה מותרת לו דאיכא למימר שנתעברה אמה במלחמה שעדיין היתה אמה עובדת כוכבים וזו אינה חשובה כבתו של דוד דאין בן הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנהף דולד עובדת כוכבים כמותה אבל לפירוש הקונטרס שלא בא עליה עד לאחר

כל המעשים קשה כדפירשתי ונרחה

לר"ת דביאה ראשונה מותרת במלחמהא

אבל ביאה שניה אסורה עד שתהא

בביתו גיורת י) ווהם דהממר שלם

ילחלנה כו' היינו להתחיל למנות ירח

ימים דאין יכול לדוחקה לעשות סדר

הפרשה עד שתהיה בביתו]ב ויש

מיישבים פירוש הקונטרם ולא קשה

מידי מה שהקשה חיך נתפיים ילרו

דאיכא למימר דבטל הימנו יצר הרע

כיוז שיש לו פת בסלו שסופה להיות

מותרת לו לחחר כל המעשים ומה

שהקשה אמאי קרי לה בשר תמותות

כיון שנתגיירה הא נמי לא קשה דאיכא

למימר לפי שמגיירה בע"כ ואינה

גיורת גמורה קרי לה בשר תמותות

ומה שהקשה מתמר לא קשה דאיכא

למימר דתמר לא היתה בת דוד אלא

מקודם לכן היתה אמה מעוברתג והא

דכתיב (שמואל ב יג) כן תלבשנה בנות

המלך מעילים לא משום שהיתה בתו

אלא לפי שגדלה בביתו של דוד עם

בנות המלך אך אין לתרץ שפיר

לפירוש הקונטרם מה חילוק בין

ביאה ראשונה לשניה דמחלק גמרא

לעילה ומיהו אומר ר״י דבירושלמיש

מלינו מחלוקת אמוראים בדבר זה

והכי איתא התם רב אמר לא התיר

אלא ביאה ראשונה שואני אומר לא

לעזי רש"י

.[אמורטידי"ש]

אמורטיי"ש

מוסת תוספות

א וא"ח א"ר מאי רשר שחוטות איכא הכא בשר נבילות הוא י"ל כיון שדעתה להתגייר תמותות שחנטות קרינא לשנ"ח. ב. דמפלגינן בין ביאה ראשונה לביאה שניה. ו מפלגינן ראשונה ליטב״לו. מהרש"א ועי׳ לעיל כא: תוס' ד"ה נבילה. ג. כשבאת לבילחמה. מוס' סנהדרין למלחמה. מוס' סנהדרין . גל. ובת עכו"ם היתה כמותן. שס. וקרי לה בת מלך. תוס' שס. ה. הריטב"א מתרץ. איכא למימר דביאה שנייה כבר נתקררה דעתו ואין יצרו מתגבר עליו כ״כ כשאתה אוסרו עליו. ועי' לש״י לעיל כא: ד"ה בביאה שניה.

> אילו ביאה שניה ולא ראשונה הותרה יצא השתא קשיא לי טובא הא נמי אלא לאחר כל המעשים כדכתיב ואחר כן תבא אליה ובעלתה: תיפוק לי מאמר יאמר דהא לא אמר ושנה ואם באת לפרש אמר בסוף שש שתי פעמים א"כ לא דמיא לרישא דאי אומר בתחילת שש שתי

> פעמים מנא ליה דאינו נרלע ועוד מה לי דשבקיה לדרשה קמייתא דדריש העבד עד שיאמר כשהוא עבד ונקיט ליה קרא אחרינא מלא אלא והרי כבר יצא תיפוק ליה מהעבד: לו אשה ובנים. שפחה כנענית שנמסרה לו וילדה לו: כי טוב לו. פרט לחולה: הוא ובניו עמו. על כרחיך בבני ישראלית דאי בבני כנענית האשה וילדיה כתיב (שמות כאש): דלאו בני מיעבד ומיכל נינהו. שקטנים הם: לאהדורי. לחזר על הפתחים לפי שהיא בושה: 1376